

Av Trine Stub, Miek Jong, Agnete E Kristoffersen, Dana C. Mora
Nasjonalt forskningscenter innen komplementær og alternativ medisin
(NAFKAM)

Alternativ behandling som støttebehandling til konvensjonell behandling hos barn og unge med kreft

At barnet ditt får en kreftdiagnose er en rystende beskjed som snur livet opp ned for mange familier. Behandlingen er krevende og mange barn og unge får plager de må leve med lenge. Foreldrene ønsker naturlig nok å gjøre det de kan for å lindre disse plagene. Mange velger derfor alternativ behandling som støttebehandling til konvensjonell behandling og for å bedre barnas livskvalitet.

Mangel på forskning og kunnskap

Det er store kunnskapshull når det gjelder bruk og effekt av alternativ behandling for barn med kreft. Vi vet lite om hva som brukes og hvorfor. Da flere produkter og behandlinger kan påvirke konvensjonell behandling på en negativ måte, er dette et viktig tema å forske på. Derfor ønsket forskerne ved NAFKAM (Nasjonalt Forskningscenter innen Komplementær og Alternativ Medisin) å kartlegge bruk av alternativ behandling mot bivirkninger av kreftbehandling hos barn og unge, samt å undersøke mulig effekt av disse behandlingene. Derfor gjorde vi en systematisk kunnskapsoppsummering og meta-analyse basert på data fra internasjonale publiserte artikler. Vi inkluderte 20 studier som undersøkte effekt av akupunktur, musikk- og kunstterapi, hypnose samt ulike urter og kosttilskudd.

Hva fant vi?

Akupunktur

I denne studien fant forskerne at akupunktur er en effektiv behandlingsform mot kvalme og oppkast forårsaket av cellegift hos barn og unge. Basert på data fra fem studier ble det klart at akupunktur var signifikant mer effektiv mot kvalme og oppkast som følge av cellegiftbehandling enn kontrollbehandlinger bestående av narreakupunktur og standard kvalmebehandling. Akupunkturteknikker som ble benyttet i studiene var ørefrø, laser, nåler og bånd. Smerter etter nåling og for stramme bånd ble registrert som bivirkninger.

Andre alternativ medisinske behandlinger

Internasjonal forskning på feltet viser at de mest brukte behandlingsformene blant barn med kreft er kosttilskudd

(inkludert urter), dietter og healing. Da det ikke finnes norske tall på dette, har forskere ved NAFKAM nylig gjennomført en studie blant medlemmene av Barnekreftforeningen der vi kartlegger bruk av alternativ behandling i Norge, som vil publiseres senere i år.

Musikk og kunstterapi

En studie undersøkte bruk av musikkterapi ved lumbal punktering, som er en smertefull opplevelse for mange barn og unge. Resultatene fra denne studien viste at musikkterapi reduserte smerter under og etter prosedyren hos barna. Barna i musikkgruppen var også mindre redde sammenlignet med barna i kontrollgruppen. Kunstterapi ble undersøkt av en gruppe forskere som fant at barna som fikk kunstterapi var mer fysisk aktive, mer sosiale, mindre deprimert og stresset enn barna i kontrollgruppen. Dette er gode nyheter da sykehusene som behandler barn og unge med kreft i Norge har et tilbud om musikk og kunstterapi til sine pasienter.

Hypnose

En studie viste at hypnose reduserte inntak av kvalmestillende medisiner under første og andre cellegiftkur hos barn sammenlignet med barna i kontrollgruppen (medikamentell kvalmebehandling). I denne studien ble også forventet kvalme hos barna redusert. En annen studie undersøkte om hypnose og samtale kunne redusere ubehag i forbindelse med cellegiftbehandling. Forskerne fant at kvalmen ble redusert betraktelig i gruppen som fikk hypnose og samtalebehandling sammenlignet med kontrollgruppen. Da resultatene fra disse to studiene ble slått sammen i en meta-analyse fant forskerne likevel ingen signifikant forskjell mellom gruppene. Grunnen til dette er nok at

forskerne kun hadde tallmateriale fra to studier med til sammen 74 pasienter å bruke i analysen, og at styrken på analysene derfor ble for svak til å kunne konkludere.

Urter og kosttilskudd

Ti studier undersøkte bruk av urter og kosttilskudd for lindring av oral mukositt (sår og betennelse i munnslimhinnene), kvalme og oppkast, vekttap og toksisk leversykdom (cellegiftutløst) som bivirkning av cellegiftbehandling hos barn. E-vitamin, sink, råmelk, propolis, antioksidanter, probiotika, glutamin og mariatistel var blant produktene som ble undersøkt. Flere av behandlingene viste seg å ha gunstig innvirkning på mange av plagene barna slet med: Sink var effektiv mot vekttap og reduserte antall infeksjoner; alvorlighetsgrad av mukositt ble redusert med bruk av E-vitamin, pycnogenol (antioksidant) og råmelk; glutamin reduserte bruken av intravenøs ernæring; mariatistel reduserte nivået av enzymer (AST) i leveren; bruk av probiotika reduserte episoder med feber og bruk av intravenøs antibiotika mens ingefær reduserte episoder med kvalme og oppkast.

Tolkning av resultatene

I denne studien fant vi at akupunktur er en effektiv behandlingsform mot cellegiftindusert kvalme og oppkast hos barn og unge. Dette funnet er i samsvar med retningslinjer for kvalme og oppkast hos voksne og barn med kreft. Dette resultatet viser at akupunktur er et godt og sikkert alternativ til kvalmestillende behandling utført av kvalifiserte akupunktører med utdanning i barneakupunktur. Musikk- og kunstterapi samt hypnose er nyttig for mange plager unge sliter med etter kreft, men flere studier må til før vi kan konkludere noe med sikkerhet.

Barnekreft i Norge – Fakta

I Norge får omtrent 350 barn og unge mellom 0-19 år kreft hvert år. Kreft er den vanligste dødsårsaken blant barn over ett år og unge i den vestlige verden. De vanligste kreftformene i denne aldersgruppen er akutt leukemi, hjernekreft, lymfekreft (lymfomer) og ben- og bløtvevskreft (sarkomer). Effektiv medisinsk behandling gjør at

nesten 80% av pasientene overlever kreftdiagnosen, men mange av barna lever med senskader etter kreften og kreftbehandlingen etter avsluttet behandling. Dette kan være smerter, tretthet, manglende appetitt samt emosjonelle og kognitive utfordringer.

Metode

Dette er en systematisk oppsummeringsstudie. Det ble gjort systematiske søk i 6 medisinske databaser etter studier som undersøkte effekten av alternativ behandling for bivirkninger av kreftbehandling.

Sikkerhet og kvalitet på studiene

Kun seks (29%) av 20 studier undersøkte om behandlingene var forbundet med bivirkninger. Bivirkningene som ble registrert ble vurdert som milde og forbigående. 78% av de inkluderte studiene ble vurdert til å ha høy kvalitet. □

Foto: PeopleImage

Referanser

Mora DC, Kristoffersen AE, Overvåg G, Jong MC, Mentink M, Liu JP, Stub T. *Complementary and alternative medicine (CAM) modalities used to treat adverse effects of anti-cancer treatment among children: A systematic review and meta-analysis of randomized control trials.* BMC Complementary Medicine and Therapies. 2022;22(1):1-21.

Stub T, Quandt SA, Kristoffersen AE, Jong MC, Arcury TA. *Communication and information needs about complementary and alternative medicine: a qualitative study of parents of children with cancer.* BMC Complementary Medicine and Therapies. 2021;21(1):85.

Stub T, Kristoffersen AE, Overvåg G, Jong MC. *An integrative review on the information and communication needs of parents of children with cancer regarding the use of complementary and alternative medicine.* BMC Complementary Medicine and Therapies. 2020;20(1):90.